

Dnro 387/40/2013

25.11.2013

Voimaantulo- ja voimassaoloaika:

25.11.2013 - toistaiseksi. Sovelletaan 25.5.2014 pidettävien europarlamenttivaalien vaalirahoituksen ja vaalikampanjan kulujen ilmoittamiseen.

Muutostiedot:

Ohje korvaa aikaisemmat vaalirahoituksen ilmoittamisesta europarlamenttivaaleissa annetut ohjeet. Ohjeella kumotaan kaikki aikaisemmin vahvistetut vaalirahoituksen ilmoittamista europarlamenttivaaleissa koskevat lomakkeet.

Säädösperusta:

Laki ehdokkaan vaalirahoituksesta (273/2009) 8, 10 ja 12 §

Yksikkö, josta normi on saatavissa:

Valtiontalouden tarkastusvirasto, hallintoyksikkö (kirjaamo), yhteystiedot alatunnisteessa.

Yksikkö, joka antaa tarkempia tietoja:

Valtiontalouden tarkastusvirasto, vaalirahoitusneuvonta, p. 09 432 5899 (suomeksi) ja 09 432 5898 (ruotsiksi), www.vaalirahoitusvalvonta.fi.

VALTIONTALOUDEN TARKASTUSVIRASTON YLEISOHJEET ENNAKKOILMOITUKSEN JA VAALIRAHOITUSILMOITUKSEN TEKEMISESTÄ VUODEN 2014 EUROPARLAMENTTIVAALEISSA

Europarlamenttivaaleissa sovellettavat säännökset vaalirahoituksen ilmoittamisesta

Europarlamenttivaaleissa noudatetaan lakia ehdokkaan vaalirahoituksesta (273/2009), jäljempänä vaalirahoituslaki. Lain tavoitteena on lisätä vaalirahoituksen avoimuutta ja tietoa ehdokkaiden mahdollisista sidonnaisuuksista.

Vaalirahoituksen ilmoitusvelvollisuuden valvonta ja julkisen ilmoitusrekisterin ylläpito on vaalirahoituslain 10 ja 12 §:n mukaan valtiontalouden tarkastusviraston tehtävä. Vaalirahoituslain oikean ja yhtenäisen soveltamisen edistämiseksi valtiontalouden tarkastusvirasto antaa nämä yleisohjeet vaalirahoituksen ilmoittamisesta 25.5.2014 pidettävissä europarlamenttivaaleissa.

Valtiontalouden tarkastusvirasto vahvistaa vaalirahoituslain 8 §:n nojalla vaalirahoitusilmoituksen tekemisessä käytettävissä olevan lomakkeen (liite 1) ja vaalirahoituksen ennakkoilmoituksen tekemisessä käytettävissä olevan lomakkeen (liite 2).

Ohjeet vaalirahoitusilmoituksen laatimiseksi on laadittu noudattaen vuoden 2014 europarlamenttivaaleihin sovellettavaa vaalirahoituslakia ja muuta lainsäädäntöä.

1 Kuka on velvollinen jättämään vaalirahoitusilmoituksen?

Ilmoitusvelvollinen vaalirahoituksestaan on 25.5.2014 europarlamenttivaaleissa Euroopan parlamentin jäseneksi valittu ja vaalien tulosta vahvistettaessa varajäseneksi määrätty. Ilmoitusvelvollisuudesta on säädetty vaalirahoituslaissa.

Vaalirahoitusilmoitus on tehtävä siinäkin tapauksessa, että ilmoitusvelvollisella ei ole ollut kampanjakuluja tai ilmoitettavaa vaalirahoitusta.

Ilmoitusvelvollinen vastaa vaalirahoitusilmoituksensa sisällöstä. Laissa säädettyä vastuuta vaalirahoitusilmoituksen tekemisestä ja sisällöstä ei saa siirtää tai jättää toiselle henkilölle tai oikeushenkilölle.

2 Mitä on ehdokkaan vaalirahoitus?

Vaalirahoituksella tarkoitetaan rahoitusta, jolla katetaan ehdokkaan vaalikampanjan toteuttamisesta aikaisintaan kuusi kuukautta ennen vaalipäivää ja viimeistään kaksi viikkoa vaalipäivän jälkeen aiheutuneita kuluja riippumatta siitä, milloin nämä maksetaan. Vaalipäivä on 25.5.2014.

Vaalirahoituslain mukaan ehdokkaan vaalirahoitus voi koostua

1) ehdokkaan omista varoista ja ehdokkaan ottamista lainoista mukaan luettuina ilmoitusta annettaessa maksamattomina olevat laskut

2) ehdokkaan, ehdokkaan tukiryhmän tai muun yksinomaan ehdokkaan tukemiseksi toimivan yhteisön saamasta tuesta

3) muusta tuesta.

Vaalirahoitukseen kuuluvaksi tueksi luetaan rahana, tavarana, palveluna tai muulla vastavalla tavalla saadut suoritukset.

Tukena ei kuitenkaan pidetä tavanomaista talkootyötä eikä tavanomaisia ilmaisipalveluja. Tavanomainen talkootyö on vapaaehtoista, palkatonta työtä, jota henkilö tekee ehdokkaan hyväksi esimerkiksi osana tukiryhmää. Työ katsottaisiin talkootyöksi, vaikka kyseessä olisi alan ammattilainen, niin kauan kuin työstä ei makseta palkkaa. Ainoastaan luonnollinen henkilö voi tehdä talkootyötä.

Mikäli tukea ei ole saatu rahana, tulee sen rahamääräinen käypä arvo arvioida.

3 Mitä rajoituksia vaalirahoitukselle laissa asetetaan?

Ehdokas, ehdokkaan tukiryhmä ja muu yksinomaan ehdokkaan tukemiseksi toimiva yhteisö ei saa vastaanottaa tukea, jonka antajaa ei voida selvittää. Tämä ei kuitenkaan koske tavanomaisesta keräystoiminnasta saatua tukea.

Ehdokas, ehdokkaan tukiryhmä ja muu yksinomaan ehdokkaan tukemiseksi toimiva yhteisö eivät saa vastaanottaa yhdeltä tukijalta enempää tukea kuin arvoltaan 10 000 euroa. Tämä ei

kuitenkaan koske tukea puolueyhdistyksiltä, jollei se sisällä yli 10 000 euroa enempää tukea, joka on välitetty muulta tukijalta.

Ehdokas, ehdokkaan tukiryhmä ja muu yksinomaan ehdokkaan tukemiseksi toimiva yhteisö saavat vastaanottaa ulkomaista tukea vaalikampanjaan vain yksityishenkilöiltä sekä ehdokkaan aatesuuntaa edustavilta kansainvälisiltä yhteisöiltä ja säätiöiltä.

Ehdokas, ehdokkaan tukiryhmä ja muu yksinomaan ehdokkaan tukemiseksi toimiva yhteisö eivät saa vastaanottaa tukea vaalikampanjaan valtiolta, kunnalta, kuntayhtymältä, valtion tai kunnan liikelaitokselta, julkisoikeudelliselta yhdistykseltä, laitokselta tai säätiöltä eivätkä valtion tai kunnan määräysvallassa olevalta yhtiöltä. Tämä ei kuitenkaan koske tavanomaista vieraanvaraisuutta.

Lisäksi ehdokkaan, ehdokkaan tukiryhmän ja muun yksinomaan ehdokkaan tukemiseksi toimivan yhteisön on vaalirahoituslain mukaan huolehdittava, että vaalikampanjaan kuuluva vasta tai sitä tukemaan tarkoitettu maksullisesta mainoksesta käy ilmi mainoksen maksajan nimi. Yksityishenkilön nimeä ei saa kuitenkaan julkistaa ilman hänen nimenomaista suostumustaan, jos hänen maksamansa mainoksen arvo on pienempi kuin 1 500 euroa.

4 Mihin mennessä vaalirahoitusilmoitus on tehtävä?

Vaalirahoitusilmoitus tulee toimittaa valtionalouden tarkastusvirastolle kahden kuukauden kuluessa vaalien tuloksen vahvistamisesta.

5 Miten vaalirahoitusilmoitus tehdään ja mihin se toimitetaan?

Vaalirahoitusilmoitus suositellaan tehtävän valtionalouden tarkastusviraston ylläpitämässä sähköisessä verkkopalvelussa.

Sähköisen verkkopalvelun osoite on www.vaalirahoitusvalvonta.fi, jossa myös vastaanotetut ilmoitukset julkaistaan.

Ilmoitusvelvollisen tunnistamisessa käytetään tällöin yleisesti hyväksytyjä sähköisiä tunnistusmenetelmiä.

Mikäli sähköinen ilmoittaminen ei ole mahdollista, vaalirahoitusilmoitus voidaan toimittaa myös kirjallisena käyttämällä valtionalouden tarkastusviraston vahvistaman kaavan mukaista lomaketta tai muulla tavoin. Valtionalouden tarkastusviraston vahvistaman kaavan mukainen lomake on tämän yleisohjeen liitteenä 1.

Ilmoituksen tulee kaikissa tapauksissa sisältää vaalirahoituslain 6 §:n tarkoittamat tiedot.

Kirjalliset ilmoitukset toimitetaan osoitteella

VTV/Vaalirahoitusilmoitus
PL 1119
00101 HELSINKI

Ilmoitukseen ei liitetä kuitteja eikä niiden kopioita.

6 Vaalirahoitusilmoituksessa ilmoitettavat tiedot

Ehdokkaan vaalirahoitusilmoituksessa ilmoitettavat vähimmäistiedot on määritetty vaalirahoituslaissa. Ilmoituksessa voi siten olla laissa ilmoitettavaksi edellytettyjen tietojen lisäksi muita täydentäviä tietoja.

Vaalirahoitusilmoitukseen on sisällytettävä seuraavat tiedot:

- 1) maininta siitä, mitkä vaalit ovat kyseessä
- 2) ehdokkaan nimi, arvo, ammatti tai tehtävä, hänet asettaneen puolueen nimi tai maininta siitä, että ehdokas on valitsijayhdistyksen ehdokas
- 3) ehdokkaan vaalikampanjan kulut yhteensä ja kulujen erittely (tarkempi ohjeistus kohdassa 6.1.)
- 4) ehdokkaan vaalikampanjan rahoitus yhteensä ja rahoituksen erittely (tarkempi ohjeistus kohdassa 6.2.).

6.1. Vaalikampanjan kulujen ilmoittaminen ja erittely

Ehdokkaan tulee ilmoittaa vaalikampanjansa kulut yhteensä. Vaalikampanjan kuluina pidetään kaikkia sellaisia kampanja-aikana syntyneitä kuluja, joiden toiminnallisena tarkoituksena on edistää ehdokkaan valintaa vaaleissa ja joihin ehdokas voi itse vaikuttaa.

Kampanjakulut tulee eritellä vaalimainontaan sanoma-, ilmaisjakelu ja aikakauslehdissä, radiossa, televisiossa sekä tietoverkoissa ja muissa viestintävälineissä, ulkomainontaan, vaali-lehtien, esitteiden ja muun painetun materiaalin hankintaan, mainonnan suunnitteluun ja vaalililaisuuksiin käytettyihin kuluihin sekä muihin kuluihin.

Vaalirahoituslakiin perustuva erittelytarkkuus on huomioitu myös valtiontalouden tarkastusviraston sähköisessä verkkopalvelussa, joka opastaa vaalirahoituslain mukaisten erittelyiden esittämiseen. Vaalirahoituslakiin perustuva erittelytarkkuus on otettu huomioon myös valtiontalouden tarkastusviraston vahvistamassa liitteenä 1 olevassa ilmoituslomakkeessa. Vastikkeellisen tuen hankintakuluille on varattu oma kohtansa ilmoituslomakkeessa.

6.2. Vaalikampanjan rahoituksen ilmoittaminen ja erittely

Ehdokkaan tulee ilmoittaa vaalikampanjansa rahoitus yhteensä ja eriteltyinä ehdokkaan omiin varoihin ja ehdokkaan ottamiin lainoihin mukaan luettuina ilmoitusta annettaessa maksamattomina olevat laskut sekä kaikkeen ehdokkaan, ehdokkaan tukiryhmän tai muun yksinomaan hänen tukemisekseen toimivan yhteisön saamaan ulkopuoliseen tukeen. Ulkopuolinen tuki tulee edelleen ryhmitellä ehdokkaan itsensä, hänen tukiryhmänsä tai muun yksinomaan ehdokkaan tukemiseksi toimivan yhteisön seuraavilta tahoilta saamaan tukeen:

- yksityishenkilöt
- yritykset
- puolue
- puolueyhdistykset ja
- muut tahot.

Tuella tarkoitetaan rahana, tavarana, palveluna tai muulla vastaavalla tavalla korvauksetta saatua suoritusta. Tavanomainen talkootyö ja tavanomaiset ilmaisipalvelut eivät ole laissa tarkoitettua tukea.

Jos ehdokas, ehdokkaan tukiryhmä ja muu yksinomaan ehdokkaan tukemiseksi toimiva yhteisö on ottanut lainaa tai jäänyt velkaa vaalikampanjan kulujen kattamiseksi, ilmoitukseen tulee ottaa suunnitelma lainan takaisinmaksusta.

Yksittäisten tukisuoritusten ilmoittaminen

Erikseen on ehdokkaan ilmoitettava kunkin yksittäisen tuen arvo ja sen antajan nimi, jos tuen arvo on vähintään 1 500 euroa. Useat samalta tukijalta saadut suoritukset ehdokkaan vaalikampanjan kuluihin lasketaan yhteen ja ilmoitetaan yhtenä tukena.

Yksityishenkilön nimeä ei saa ilmoittaa ilman hänen nimenomaista suostumustaan, jos hänen antamansa tuen arvo on alle 1 500 euroa. Suostumuksen hankinnasta vastaa aina ilmoitusvelvollinen.

Muuna kuin rahana saatu tuki

Tuki, jota ei ole annettu rahana, tulee ilmoitusvelvollisen arvioida ja ilmoittaa euromääräisenä.

Vastikkeellisten tukien ja kulujen ilmoittaminen

Annettu tuki on vastikkeellista silloin, kun sen antaja saa ehdokkaalta tavaraa tai palvelua vastineeksi annetusta tukisuorituksesta. Saatu tuki ilmoitetaan bruttomääräisenä. Bruttomääräisellä ilmoittamisella tarkoitetaan sitä, että saatu tuki ja tuen hankinnasta aiheutuneet kulut ilmoitetaan kokonaismääräisinä niitä toisistaan vähentämättä.

Vastikkeellisen tuen hankkimisesta yleensä aiheutuu ehdokkaalle kuluja. Niitä voi aiheutua esimerkiksi myynti- ja keräystoiminnasta tai seminaarien järjestämisestä. Vastikkeellisen tuen hankinnasta aiheutuneet kulut ilmoitetaan bruttomääräisenä osana vaalikampanjan kokonaiskuluja. Vastikkeellisen tuen hankinnasta aiheutuneet kulut voidaan myös eritellä.

Vastikkeellisen tuen osalta yksittäisen tuen antaja ja tuen arvo on ilmoitettava, mikäli tukijalta saatu nettosuoritus on vähintään 1 500 euroa. Ilmoittamisvelvollisuus siis syntyy, jos tukijan tavarasta tai palvelusta maksaman hinnan ja tavarain tai palvelun hankinnasta ehdokkaalle aiheutuneen menon erotus on vähintään 1 500 euroa. Nettomääräisyyttä sovelletaan siten ainoastaan arvioitaessa erikseen ilmoitettavan tuen määrää. Yksityishenkilön nimeä ei saa ilmoittaa ilman hänen nimenomaista suostumustaan, jos hänen antamansa nettotuen arvo on alle 1 500 euroa. Suostumuksen hankinnasta vastaa aina ilmoitusvelvollinen.

Välitetty tuki

Jos erikseen ilmoitettava yksittäinen tuki sisältää kolmannelta taholta välitettyä tukea vähintään 1500 euroa, on tuen saajan ilmoitettava myös tieto välitetyn tuen antajasta. Ehdokkaan tulisi aina varmistua sisältääkö vastaanotettu tuki myös välitettyä tukea.

7 Voiko ehdokas ilmoittaa julkaistavaksi ennakkoon vaalikampanjansa rahoitussuunnitelman ja tietoja vaalikampanjan kuluista?

Ehdokas voi halutessaan toimittaa ennen vaalipäivää, kuitenkin aikaisintaan ehdokaslistojen yhdistelmän laatimisen jälkeen, valtionalouden tarkastusvirastolle ennakoilmoituksen, joka sisältää suunnitelman vaalirahoituksesta ja vaalikampanjan kuluista.

Valtionalouden tarkastusvirasto julkistaa ennakoilmoituksen viipymättä ilmoitusrekisterissään.

Ennakoilmoitus suositellaan tehtävän valtionalouden tarkastusviraston ylläpitämässä sähköisessä verkkopalvelussa.

Sähköisen verkkopalvelun osoite on www.vaalirahoitusvalvonta.fi, jossa myös vastaanotetut ilmoitukset julkaistaan. Tunnistamisessa käytetään tällöin yleisesti hyväksytyjä sähköisiä tunnistusmenetelmiä.

Mikäli sähköinen ilmoittaminen ei ole mahdollista, ennakoilmoitus voidaan toimittaa myös kirjallisena käyttämällä valtiontalouden tarkastusviraston vahvistaman kaavan mukaista liitteenä 2 olevaa lomaketta tai muulla tavoin.

Kirjalliset ilmoitukset toimitetaan osoitteella

VTV/Vaalirahoitusilmoitus
PL 1119
00101 HELSINKI

Kirjallisten ennakoilmoitusten tulee olla perillä valtiontalouden tarkastusvirastossa viimeistään 23.5.2014 klo 15 mennessä.

8 Miten vaalikampanjan kulujen rahoittamiseksi otetuista vaalilainoista ja niiden takaisinmaksuun myöhemmin saadusta tuesta on ilmoitettava?

Jos ehdokas, ehdokkaan tukiryhmä tai muu yksinomaan ehdokkaan tukemiseksi toimiva yhteisö on ottanut lainaa vaalikampanjan kulujen kattamiseksi (*vaalilaina*), on ilmoitusvelvollisen otettava vaalirahoitusilmoitukseensa suunnitelma lainan takaisinmaksusta.

Ilmoitusvelvollisen, jolla on vaalilainaa, on vaalien jälkeen toimittamansa vaalirahoitusilmoituksen lisäksi toimitettava vaalikauden 2014-2019 aikana kalenterivuosittain valtiontalouden tarkastusvirastolle tieto lainan määrästä sekä lainan maksamiseen saadusta vähintään 1 500 euron arvoisesta tuesta (*jälki-ilmoitus*). Jälki-ilmoitus tehdään laina-aikana kalenterivuosittain sillä vaalikaudella, johon ilmoitusvelvollisuus liittyy.

Jälki-ilmoitus suositellaan tehtäväksi valtiontalouden tarkastusviraston sähköisessä verkkopalvelussa osoitteessa www.vaalirahoitusvalvonta.fi. Jälki-ilmoitus voidaan tehdä myös kirjallisesti valtiontalouden tarkastusvirastolle.

Valtiontalouden tarkastusvirasto antaa jälki-ilmoituksen laatimisesta ja tekemisestä erilliset ohjeet.

9 Valtiontalouden tarkastusviraston valvontatehtävät

Valtiontalouden tarkastusvirasto valvoo vaalirahoitusta koskevan ilmoitusvelvollisuuden noudattamista. Tässä tarkoituksessa se

- 1) tarkistaa, että kaikki ilmoitusvelvolliset ovat tehneet tässä laissa tarkoitetun ilmoituksen
- 2) julkistaa viipymättä kaikki saapuneet ilmoitukset
- 3) tarkistettuaan ilmoitukset tarvittaessa kehottaa ilmoitusvelvollista tekemään uuden ilmoituksen, täydentämään jo tehtyä ilmoitusta tai selvittämään ilmoituksen oikeellisuutta ja riittävyyttä.

Vaalirahoituslain mukaan ilmoitusvelvollisen on pyydettäessä annettava valtiontalouden tarkastusvirastolle kampanjatiliotteella tai vastaavalla tavalla sellaisia ilmoitusta täydentäviä tietoja ja selvityksiä, jotka saattavat olla tarpeen ilmoituksen oikeellisuuden ja riittävyyden tarkistamisessa.

Valtiontalouden tarkastusvirasto ylläpitää vaalirahoituksen ilmoitusrekisteriä, johon talletetaan ilmoitukseen ja ennakoilmoitukseen sisältyvät tiedot. Sen estämättä, mitä viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999), julkisuuslaki, 16 §:n 3 momentissa säädetään, jokaisella on oikeus saada rekisteristä jäljennöksiä sekä tietoja yleisen tietoverkon kautta. Vaalirahoituksen ilmoitusrekisteri on saatavilla osoitteessa www.vaalirahoitusvalvonta.fi

Ilmoitusvelvollisen valtiontalouden tarkastusviraston pyynnöstä valtiontalouden tarkastusvirastolle antamat kampanjatiiliotteet ja ilmoitusta täydentävät tiedot ja selvitykset ovat julkisuuslain perusteella salassa pidettäviä asiakirjoja ja tietoja.

10 Mistä saa lisätietoja ja ohjeen tallenteena tai kirjallisesti?

Lisätietoja ilmoituksen tekemisestä ja tarkastusviraston valvontatehtävästä saa verkkosivuilta www.vaalirahoitusvalvonta.fi sekä tarkastusviraston neuvontapalvelusta p. 09 432 5899 (suomeksi) ja 09 432 5898 (ruotsiksi) työpäivinä klo 9.00-15.00.

Tämän ohjeen liitelmakkeineen saa sähköisenä tallenteena valtiontalouden tarkastusviraston verkkosivuilta osoitteesta www.vaalirahoitusvalvonta.fi, Finlex –oikeudellisen tietokannan kautta osoitteesta www.finlex.fi saatavilla olevasta valtiontalouden tarkastusviraston määräyskokoelmasta sekä valtiontalouden tarkastusviraston tietoyksikön kirjaamosta sen aukioloaikoina työpäivinä kello 9.00-15.00, käyntiosoite Antinkatu 1, 5 krs. Helsinki, postiosoite Valtiontalouden tarkastusvirasto, kirjaamo, PL 1119, 00101 Helsinki.

11 Ohjeen voimaantulo, muutokset aikaisempiin määräyksiin ja ohjeisiin ja voimassaoloaika

Tämä ohje tulee voimaan 25.11.2013. Ohje on voimassa toistaiseksi. Ohjetta sovelletaan vaalirahoituksen ilmoittamiseen 25.5.2014 pidettävissä europarlamenttivaaleissa.

Tämän ohjeen antamisen yhteydessä valtiontalouden tarkastusvirasto on päättänyt kumota kaikki aikaisemmat vaalirahoituksen ilmoittamista europarlamenttivaaleissa koskevat viranomaisen ohjeet ja vaalirahoituksen ilmoittamista europarlamenttivaaleissa varten vahvistetut lomakkeet niihin tehtyine muutoksineen.

Helsingissä 25. päivänä marraskuuta 2013

Pääjohtaja Tuomas Pöysti

Tilintarkastuspäällikkö Jaakko Eskola

LIITE 1 Valtiontalouden tarkastusviraston vahvistama lomake vaalirahoituksen ilmoittamiseen 25.5.2014 pidettävissä europarlamenttivaaleissa

LIITE 2 Valtiontalouden tarkastusviraston vahvistama lomake ehdokkaan vaalirahoitusta koskevan ennakoilmoituksen tekemiseen 25.5.2014 pidettävissä europarlamenttivaaleissa

VALTIONTALOUDEEN TARKASTUSVIRASTO

► Postiosoite: PL 1119, 00101 Helsinki ► Käyntiosoite: Antinkatu 1, 00100 HELSINKI
 ► Puhelin: (09) 4321 ► Faksi: (09) 432 5820